

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
a.remissvar@regeringskansliet.se

Ort/Datum
Stockholm 20240620

Vår referens
Lise-Lotte Argulander

Er referens/Dnr
A2024/00424

Förslag från Delegationen mot Arbetslivskriminalitet – myndighetssamverkan, en gemensam tipsfunktion m.m. SOU 2024:14

Företagarna har beretts möjlighet att svara på remissen och lämnar följande synpunkter.

Bakgrund

Företagarna är Sveriges största medlemsorganisation för små och medelstora företag och företräder cirka 60 000 företagare genom 250 lokalföreningar. Sverige har idag drygt en miljon företag och cirka 500 000 företagare. Detta motsvarar ungefär 10 procent av alla sysselsatta i Sverige. Nästan två miljoner människor arbetar idag i företag med färre än 50 anställda. Det är nästan dubbelt så många som de som jobbar i företag med fler än 50 anställda. Sammantaget utgör de omkring 40 procent av hela arbetskraften i Sverige.

Det genomsnittliga antalet anställda i våra medlemsföretag är mellan 4 och 5 anställda. Bland Sveriges företagare med upp till 49 anställda (och minst 1 anställd) är det drygt 6 av 10 som *inte* är bundna av kollektivavtal eller hängavtal. Totalt rör det sig om ca 800 000 arbetstagare.

Arbetslivskriminalitet är ett gissel och de kriminella företagen förstör för andra företag som kämpar för att konkurrera på lika villkor. Företagarna anser att arbetslivskriminalitet aldrig kan accepteras och att det ska motverkas. Det snedvrider konkurrensen bland företag som på grund av att någon fuskar. Arbetslivskriminalitet innebär att företag medvetet och systematiskt bryter mot lagar och regler i arbetslivet och på så sätt skaffar sig konkurrensfördelar och snedvrider konkurrensen. Företagarna anser att arbetslivskriminalitet aldrig kan accepteras utan ska motverkas. Snedvriden konkurrens drabbar våra medlemsföretag och näringslivet i stort. Tyvärr kommer det alltid att finnas företag som fuskar och därför måste åtgärder, sanktioner och straff vara träffsäkra så att de träffar just de företagen.

Sammanfattning av Företagarnas ståndpunkter

Företagarna **delar** delegationens övergripande bedömning att myndighetssamverkan är avgörande i arbetet mot arbetslivskriminalitet samt att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet behöver bli tydligare och mer långsiktigt.

Företagarna **tillstyrker** därför förslaget om att skriva in i respektive myndighets instruktion att myndigheterna ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet.

Däremot anser Företagarna att det inte är tillrådligt att ge Arbetsmiljöverket och Skatteverkets särskilda instruktioner om att myndigheterna ska bidra till arbetet mot människohandel och liknande brott. Det är en uppgift som är mer lämpad för annan myndighet.

Företagarna delar inte delegationens förslag om att i Arbetsmiljöverkets instruktion införa en bestämmelse där det tydliggörs att verket får informera arbetsmarknadens parter om förhållanden som kan ha betydelse för parternas verksamhet. Detta **avstyrks** av Företagarna.

Likaså **avstyrker** Företagarna delegationens förslag om att upprätta en ny myndighetsgemensam tipsportal.

Generellt om utredningens förslag

Företagarna delar i stort delegationens bedömningar av hur arbetet mot arbetslivskriminalitet sett ut och anser att de beskrivits på ett bra sätt. För att lyckas med att bekämpa arbetslivskriminalitet är samverkan en av nycklarna. Vidtagna åtgärder och samverkan mellan myndigheter måste vara träffsäkra och riktade mot målet att bekämpa kriminaliteten, men dessa arbetssätt behöver utvecklas. Förhoppningsvis kommer tydligare styrning och bättre möjlighet att överbygga sekretesshindren vara en bra början för myndigheter att kunna samverka fullt ut.

Dock anser Företagarna att utgångspunkten alltid ska vara att vidta åtgärder mot kriminella aktörer som i sin verksamhet utnyttjar arbetstagare, oavsett deras nationalitet. Att enbart fokusera på utländska aktörer anser vi inte vara tillräckligt. Tyvärr finns det även svenska företag som sysslar med arbetslivskriminalitet.

Särskilt om förslagen

Företagarna delar delegationens bedömning och tillstyrker förslaget att skriva in i respektive myndighets instruktion att myndigheterna ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Det kommer öka möjligheten till långsiktig styrning. Vi delar bedömningen att det finns ett behov av att inrätta en centralt styrd verksamhet som bör ligga under statens regi, inte nödvändigtvis i en egen myndighet.

Företagarna anser inte att det ska framgå av Arbetsmiljöverkets och Skatteverkets instruktioner att myndigheterna ska bidra till arbetet mot människohandel och liknande brott. Arbetsmiljöverkets främsta uppgift är att se till att arbetsmiljön är god och vara ett stöd för den stora majoritet av företag som vill följa arbetsmiljöregelverket. Företagarna anser inte att Arbetsmiljöverket ska fokusera på arbetslivskriminalitet, men däremot samverka med andra myndigheter och dela information som kan leda till genomförandet av åtgärder mot dessa företag.

Företagarna **avstyrker** delegationens förslag om att i Arbetsmiljöverkets instruktion införa en bestämmelse om att de får informera parterna om förhållanden som kan ha betydelse för parternas verksamhet. Med parter avses arbetsmarknadens parter. Bland små företag med 1 till 49 anställda är det drygt 6 av 10 företag som har valt bort kollektivavtal. I de fallen finns således ingen part att meddela. Det är heller inte tillrådligt att en myndighet lägger sig i eller vill kontrollera sådana villkor som bestäms i kollektivavtal, exempelvis lön, andra förmåner och villkor. I Sverige har vi en avtalsfrihet och en frihet att bestämma lön mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Rågången mellan Arbetsmiljöverkets kärnuppdrag och parternas vilja att bestämma i kollektivavtal vad som är bäst för olika branscher måste hållas åtskild. Det gemensamma målet för både parter, andra organisationer som Företagarna och Arbetsmiljöverket är att kväsa arbetslivskriminaliteten, inte att bestämma om sådant som parterna och företagen gör bäst själva.

Vidare **avstyrker** Företagarna delegationens förslag om att upprätta en ny myndighetsgemensam tipsportal. Innan ett sådant förslag iscensätts bör det utvärderas noggrant om andra åtgärder kan få liknande effekt. Exempelvis kommer inom kort sekretesslättnader införas och delegationens förslag om att skriva in att myndighetssamverkan ska stärkas kan vara bra om de först får träda i kraft innan en särskild tipsportal övervägs. En tipsportal kan missbrukas av konkurrenter och andra som vill baktala ett visst företag och det finns dessutom idag möjligheter att ”tipsa” polis, skattemyndighet och arbetsmiljöverk om något verkar vara fel.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Lise-Lotte Argulander
Näringspolitisk expert
Företagarna